

ቀን/Date: ጳጉሜ 30 2012
ቁጥር / Ref: 0216/ሠ.ሪ/3536/12

ለአዲስአበባ ዩኒቨርሲቲ
ለአ/አበባዳ/ቲክ/ ዩኒቨርሲቲ
ለአዳማዳ/ቲክ/ ዩኒቨርሲቲ
ለሐረርማ ዩኒቨርሲቲ
ለጎንደር ዩኒቨርሲቲ
ለባህር ዳር ዩኒቨርሲቲ
ለአርባ ምንጭ ዩኒቨርሲቲ
ለሀዋላ ዩኒቨርሲቲ
ለዲሳ ዩኒቨርሲቲ
ለጅማ ዩኒቨርሲቲ
ለመቸል ዩኒቨርሲቲ
ለአክሱም ዩኒቨርሲቲ
ለደብረብርሃን ዩኒቨርሲቲ
ለደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ
ደብረ ታዕዛዝ ዩኒቨርሲቲ

ለድራማ ዩኒቨርሲቲ
ለጅግታ ዩኒቨርሲቲ
ለመደወላቱ ዩኒቨርሲቲ
ለሚዛን ቴክ ዩኒቨርሲቲ
ለሀመራ ዩኒቨርሲቲ
ለወሎ ዩኒቨርሲቲ
ለወላይታ ሶዶ ዩኒቨርሲቲ
ለወላጋ ዩኒቨርሲቲ
ለአምቦ ዩኒቨርሲቲ
ለቡሊሆራ ዩኒቨርሲቲ
ለአሶሳ ዩኒቨርሲቲ
ለወልዲያ ዩኒቨርሲቲ
ለአዲግራት ዩኒቨርሲቲ
ለወልቱሜ ዩኒቨርሲቲ
ለዋቸም ዩኒቨርሲቲ

ለሙቱ ዩኒቨርሲቲ
ለጋምቤላ ዩኒቨርሲቲ
ለአርሲ ዩኒቨርሲቲ
ለሰላሌ ዩኒቨርሲቲ
ለአዳቡልቱም ዩኒቨርሲቲ
ለራያ ዩኒቨርሲቲ
ለአገዳፋ ዩኒቨርሲቲ
ደባርት ዩኒቨርሲቲ
ለመታደላ አምባ ዩኒቨርሲቲ
ለቦጋ ዩኒቨርሲቲ
ለወራሴ ዩኒቨርሲቲ
ለጂንካ ዩኒቨርሲቲ
ለጃምቢያሎ ዩኒቨርሲቲ
ለተብሪደሃር ዩኒቨርሲቲ
ለቡቤ ሜትሮፖሊታን ዩኒቨርሲቲ

ጉዳዩ፡- የተማሪዎች ሀብረት አደረጃጀትን ይመለከታል፤

በዩኒቨርሲቲዎቻችን የሚገኙ ተማሪዎች ለዘላቂ ጥትማቸው መብታቸውን ለማስከበር በሀገር በተፈቀደው መሠረት ተደራጅተው ይንቀሳቀሳሉ። የሚፈጠረውም የተማሪዎች ሀብረት አደረጃጀት ከፍተኛ ትምህርት ተቋሞቻችን ሰላማዊና በተልዕኮቻቸው ስኬታማ እንዲሆኑ ጉልህ ሚና ሊጫወት ይችላል። ስለሆነም ሀብረቱ የተማሪዎችንና የሀገራችንን ብዝሃነት ማዕከል አድርጎ እንዲሁም የሲቶችን ተሳትፎ በሚያረጋግጥ መልኩ ተደራጅቶ እንዲቀሳቀስ መደገፍ ያስልጋል። ስለሆነም ይህ የመንግስት ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎች ሀብረት የአደረጃጀትና የምርጫ አፈጻጸም መመሪያ 003/2012 ተዘጋጅቷል።

ስለዚህ ከታህሳስ 01/2012 ዓ.ም ጀምሮ በዩኒቨርሲቲዎች ያለን የተማሪዎች ሀብረት አደረጃጀት ከዚህ መሻኛ ደብዳቤ ጋር በተያያዘው 13 ገጽ የተማሪዎች ሀብረት አደረጃጀትና ምርጫ መመሪያ ቁጥር 003/2012 መሠረት እንዲሆን ተገቢው ሁሉ እንዲፈጸም እያሳወኩ ተግባራዊነቱ በመደበኛ ሪፖርት እንዲካተት አሳስባለሁ።

ገልጻል፡-

- ለሚኒስትር ጽ/ቤት
  - ለሚኒስትር ዴኤታዎች ጽ/ቤት (3)
- ሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር

ከሰላምታ ጋር

[Signature]

ፋይት ወ/ግርያም ቀኩዳ (ፕሮፌሰር)
ሚኒስትር

የመንግስት ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት
የተማሪዎች ህብረት

አደረጃጀትና ምርጫ አፈጻጸም መመሪያ

ቁጥር-003/2012

አዲስ አበባ
ህዳር 2012 ዓ.ም

መግቢያ

የክፍተኛ ትምህርት ተማሪዎች በአውቀትና በክብርት መልካም ስነ-ምግባር ተሳብሰው ብቁና ተወዳጅ በራስ መተማመንን፣ ሐሳብን የመረዳትና የማስረዳት ብቃትን፣ ብስለትንና ምክንያታዊነትን ያዳበሩ ሆነው እንዲመረቁ ይጠበቃል። በዩኒቨርሲቲ ቆይታቸውም ከሙያ መስመራቸው በተጓዳኝ የአመራርነት ጥበብና ክህሎትን፣ በመተባበር፣ በመከባበር፣ በመተጋገዝ እና ሀገራዊ ራዕይ ያላቸው ሆነው ለራሳቸውና ለሌሎችም መብትና ግዴታዎች መጠባ እረጃያ መሆንን ተለማምደው እንዲመረቁ በተማሪዎች ህብረትና መሰል የተጓዳኝ ትምህርት ተግባራት ላይ ንቁ ተሳትፎ እንዲያደርጉ ምቹ መደላድል መፍጠር አስፈላጊ ነው።

ከሁሉ በላይ በዩኒቨርሲቲዎች ውስጥ ሰላማዊ መማር ማስተማርን ለማረጋገጥና ለማስቀጠል ህብረቱ በዩኒቨርሲቲ ውስጥ የሚኖረውን ክፍተኛ ሚና በተደራጀና በተቀናጀ አግባብ መጫወት እንዲችል የተሻለ ብቃትና ዝግጁነት ያለው ጠንካራ የተማሪዎች ህብረት እንዲኖር ማስቻል አስፈላጊ ነው።

በዩኒቨርሲቲዎች ውስጥ የሚኖር የተማሪዎች ህብረት አመራር በሚመረጥበት ወቅት እስካሁን የተስተዋሉ ክፍተቶችን በመሙላት ህብረቱን በማጠናከር የተሻለ ደረጃ ላይ በማድረስ የኢትዮጵያ ክፍተኛ ትምህርት ተቋማት የተማሪዎች ህብረት ተቀራራቢ ደረጃ (ስታንዳርድ) እንዲኖራቸው በማስቻል ወጥ የሆነ የአመራር መምረጫ መስፈርት ማውጣት አስፈላጊ ነው።

የተማሪዎች ህብረት ምርጫ የሚከናወንበትና የሚመራበት ሀገራዊ መመሪያ ተሻሽሎ እንዲቀረጽ ከሚመለከታቸው አካላት በተለያዩ ጊዜያት ለተነሱ ጥያቄዎች ምላሽ መስጠት እና የህብረቶቹ አሠራርና አመራር መርህን የተከተለ እንዲሆን ማስቻል ተገቢ ነው።

ስለሆነም የተማሪዎች ህብረት አደረጃጀትና የምርጫ አፈጻጸም መመሪያ በሀገር አቀፍ የተማሪዎች ህብረት ቀርቦ በአባላቱ ሙሉ ፈቃድ ስምምነት ላይ ተደርጏል። የሳይንስና ክፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴርም ተቋማት ሊከተሏቸው የሚገቡ የአስራር ሥነ ሥርዓትን ለማውጣት በክፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 እንቀጽ 86 ንዑስ እንቀጽ 5 በተሰጠው ስልጣን መሠረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል።

**ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች**

አንቀጽ 1፡- አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የመንግስት ክፍተኛ ትምህርት ተቋማት የተማሪዎች ህብረት አደረጃጀትና የምርጫ አፈጻጸም መመሪያ ቁጥር 003/2012” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

አንቀጽ 2፡- ትርጓሜ

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ መሰረት፡-

1. “መተዳደሪያ ደንብ” ማለት የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ህብረት መተዳደሪያ ደንብ ነው።
2. “ጠቅላላ ጉባኤ” ማለት የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ህብረት ጠቅላላ ጉባኤ ወይም ፓርላማ ነው።
3. “ዋና ሥራ አስፈጻሚ” ማለት በጠቅላላ ጉባኤ የተመረጠ የህብረቱ ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንትና ዋና ፀሐፊ ነው።
4. “ሥራ አስፈጻሚ (ዘርፍ)” ማለት የተለያዩ የህብረቱን ዘርፎች በበላይነት የሚመራና ተጠሪነቱ ለዋና ሥራ አስፈጻሚ ሆኖ ሹመቱ በዋና ሥራ አስፈጻሚ አቅራቢነት በጠቅላላ ጉባኤ የሚጸድቅ ነው።
5. “ተማሪዎች” ማለት በክፍተኛ ትምህርት ተቋማት በመደበኛ የትምህርት ፕሮግራም የሚማሩት ተማሪዎች ናቸው።
6. “የተማሪዎች ህብረት ወይም ህብረቱ” ማለት በተማሪዎች የተመረጠ የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ህብረት ነው።
7. “ንኡሳን ኮሚቴ” ማለት እንደአስፈላጊነቱ የህብረቱን ሥራ ለማከናወን የሚቋቋምና በየዘርፉ አመራሮች የሚመሩ የተለያዩ ዘርፎች አባላትን የያዘ ነው። እነርሱም የጠቅላላ ጉባኤው አባላት የሆኑና በፍላጎት የተመረጡ እንዲሁም የዘርፉን የዕለት ተዕለት ሥራ የሚያከናውኑ ናቸው።
8. “ክፍተኛ ትምህርት ተቋማት” ማለት በክፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 መሠረት የተቋቋመ ማለት ነው።

አንቀጽ 3:- ዓላማ

የዚህ መመሪያ ዋና ዓላማ በተማሪዎች የተመረቡት ሁሉንም ተማሪዎች የሚጠነኩና ብቁ የህብረቱ አመራር በማስመረጥ የተደራጀና ጠንካራ የተማሪዎች ሕብረት በየዩኒቨርሲቲዎቹ እንዲቋቋም በማስቻል ስለማይ የመማር ማስተማር ለማረጋገጥና ለማስተጠል ነው። በተጨማሪም ተማሪዎች በትምህርታቸው ውጤታማ እንዲሆኑና የተጓዳኝ እውቀትና ከሀሉት ባለቤት እንዲሆኑ ለመደገፍ የሚችል በሁሉም ዩኒቨርሲቲዎች ተቀራራቢ የሆነ ደረጃ (ሰታንዳርድ) ያለው ጠንካራ የተማሪዎች ህብረት እንዲፈጠር ለማስቻል ነው።

አንቀጽ 4:- የጾታ አገላለጽ

በዚህ መመሪያ በወንድ ፆታ የተገለፀው የሴትንም ፆታ ያካትታል።

አንቀጽ 5:- የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በሁሉም የመንግስት ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ውስጥ ባሉ ተማሪዎች ህብረት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

የአባላት መብቶችና ግዴታዎች

በከፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 በአንቀጽ 38ና 39 እንዲሁም በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎች የዲስቲሲን መመሪያ ቁጥር ሳክትማ/002/2012 አንቀጽ 5ና 6 የተዘረዘሩት መብትና ግዴታዎች እንደተጠበቁ ሆነው አባላት የሚከተሉት መብቶችና ግዴታዎች ይኖራቸዋል።

አንቀጽ 6:- የአባላት መብት

1. ሁሉም አባል እኩል መብት አለው፤
2. የመምረጥና መመረጥና የህብረቱን እንቅስቃሴ አስመልክቶ ማንኛውንም መረጃ የመጠየቅና የማወቅ፤
3. በህብረቱ ጠቅላላ ጉባኤ ላይ በቀጥታ ወይም በውክልና የመሳተፍ፤
4. በሀብረቱ እንቅስቃሴ አስተያየትና ድምጽ የመስጠት፤
5. በህብረቱ ሁለንተናዊ እንቅስቃሴ ላይ ድምጽ የሚኖረው ሲሆን የድምጽ አሰጣጥ ሂደቱም በህብረቱ ውስጠ ደንብ ይወሰናል።

አንቀጽ 7:- የአባላት ግዴታ

1. ማንኛውንም የዩኒቨርሲቲውን ሕግና ደንብ የማክበርና የማስከበር
2. የህብረቱን መተዳደሪያ ደንብ፣ በጠቅላላ ጉባኤ የሚጠቡ መመሪያዎችንና ውሳኔዎችን የማክበር፤
3. የህብረቱን አላማ የማክበርና በተለያዩ ኮሚቴዎች ውስጥ እንዲያገለግል ሲመረጥ የሚጠበቅበትን አገልግሎት የመስጠት፤
4. በህብረቱ መደበኛና አስቸኳይ ስብሰባዎች ላይ የመገኘት፤
5. የአባልነት መዋጮ በወቅቱ የመክፈል፤
6. ትምህርቱን ሲጨርስ ወይም በሌላ በማናቸውም ምክንያት ትምህርቱን ሲያቋርጥ ከህብረቱ የተሰጠውን መታወቂያና ለስራ የተረከበውን ንብረት የመመለስ እና
7. በህብረቱ ውስጥ ከአንድ የኃላፊነት ቦታ ወደ ሌላ የኃላፊነት ቦታ ሲሸጋገርና ከተለያዩ የሃላፊነት ደረጃዎች ሲወርድ በእጁ የነበሩ ንብረቶችን ለህብረቱ የማስረከብና የመውጫ ሪፖርት የማቅረብ

አንቀጽ 8:- የተከለከሉ ተግባራት

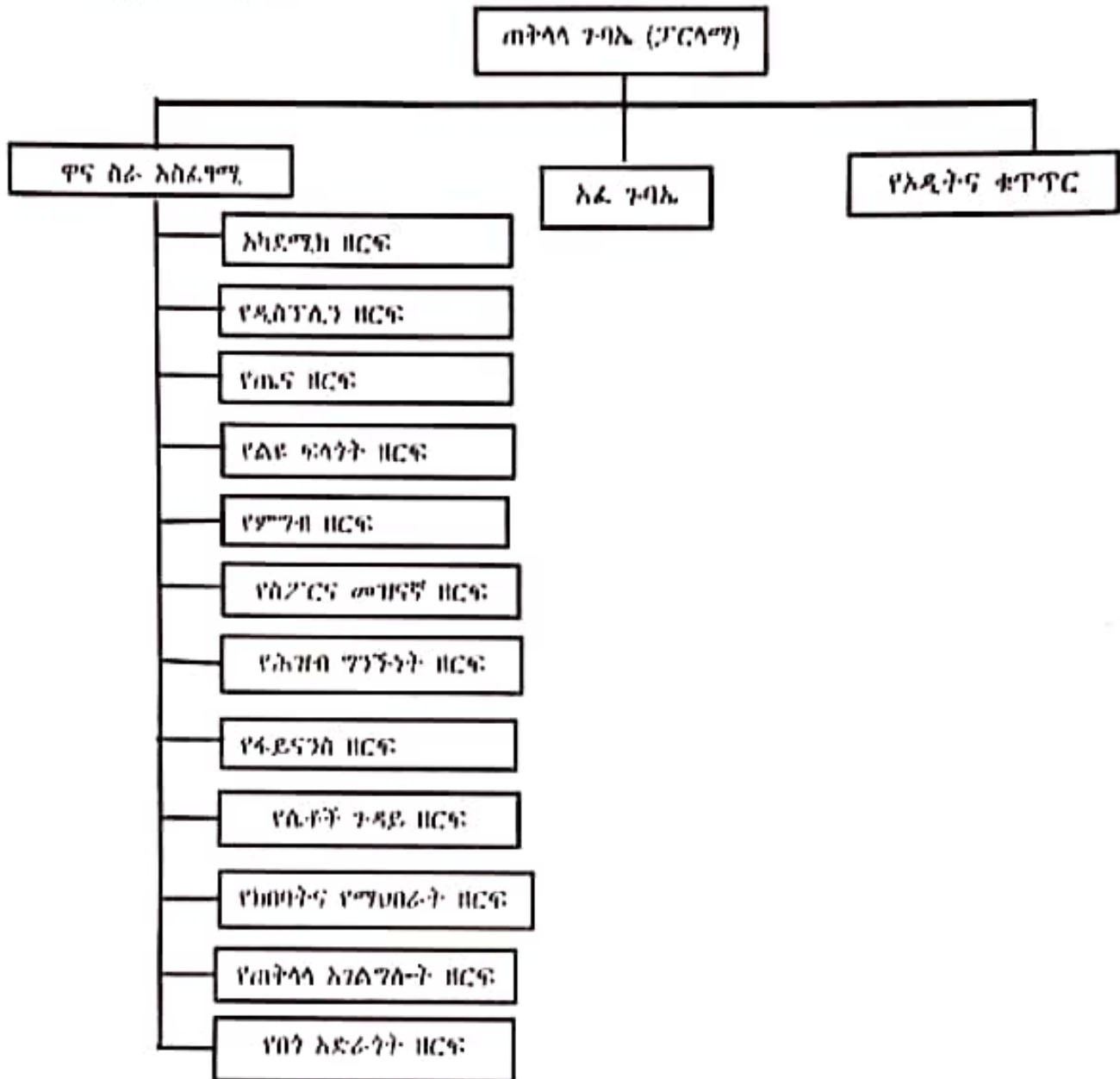
1. ኃይማኖትን፣ የፖለቲካ አመለካከትን ወይም ብሔርን መሠረት ያደረገ ቅስቀሳ ማድረግ
2. በምርጫ ሰበብ ማንኛውንም ግጭት ቀስቃሽ መልዕክቶችን ማስተላለፍ፤ በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ያልተፈቀዱ መልዕክቶችን የሚያስተላልፉ ቁሳቁሶችን፣ አልባሳትን፣ ጌጣጌጦችን፣ ባንሮችን፣ አርማዎችንና የተለያዩ ጽሑፎችን መጠቀም
3. ሰላማዊ የመማር ማስተማር ሂደትን የሚያውኩ ተግባራትን መፈጸም

ክፍል ሶስት
አደረጃጀት

አንቀጽ 9፡ የህብረት መሠረታዊ አደረጃጀት

1. የኒቨርሲቲዎች እንደነበራቸው ይኒታቸውና እንደአስፈላጊነቱ በዋና ሥራ አስፈጻሚ ስር የሚደራጁ ዘርፎችን መጨመር ይችላሉ።
2. ከላይ በገፅ 1 አንቀጽ (1) ላይ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ህብረቱ የሚከተለው መሠረታዊ የአደረጃጀት መዋቅር ይኖረዋል።

አንቀጽ 10:- ጠቅላላ ጉባዔ (ፓርላማ)

1. ጠቅላላ ጉባዔው የህብረቱ የበላይ አካል ነው፤
2. ጠቅላላ ጉባዔ ተጠሪነቱ ለየኒዘርሲቲው ተማሪዎች ነው፤
3. ዋና ሥራ አስፈጻሚ (የህብረቱ ፕሬዚዳንት፣ ም/ፕሬዚዳንትና ዋና አካል)፣ አፈ ጉባዔ፣ የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ፣ በጠቅላላ ጉባዔው የሚሰየሙ ይሆናል።
4. ሥራ አስፈጻሚዎች ወይም የዘርፍ መሪዎች በሥራ አስፈጻሚ አቅራቢነት በጠቅላላ ጉባዔው የሚጸድቁ ይሆናል። ተጠሪነታቸውም ለዋና ሥራ አስፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 11:- ጠቅላላ ጉባዔ አወቃቀር

1. ጠቅላላ ጉባዔው አባላት ብዛት በተቋሙ ውስጥ በሚገኘው የመማሪያ ክፍል ብዛት የሚወሰን ይሆናል።
2. በየኒዘርሲቲው የትምህርት ክፍል ኃላፊ አስተባባሪነት ከተማሪዎች ህብረት ዋና ስራ አስፈጻሚ መሪነት ከእያንዳንዱ መማሪያ ክፍል ሁለት ተማሪ ተወካዮች (አንድ ሴትና አንድ ወንድ) በክፍሉ ተማሪዎች ተመርጠው የጠቅላላ ጉባዔው (ፓርላማው) አባል ይሆናሉ።

አንቀጽ 12:- የመማሪያ ክፍል ተወካዮች ሊያሟሉላቸው የሚገቡ መስፈርቶች

1. መልካም ስነ-ምግባር ያላቸውና በተማሪዎች የሚታመንባቸው (ይህ ማለት በየትኛውም የዲስፕሊን ጥፋት ፈጽሞ ያልተቀጣ)
2. የክፍሉ ተማሪዎች መብት ማስከበርና ግዴታቸውንም እንዲጠጡ መደገፍ የሚችል
3. በኃይማኖት፣ በፖለቲካ አመለካከትና በብሔር እድሉ የማያደርግ
4. በሁሉም የየኒዘርሲቲው እና የህብረቱ ስብሰባዎች ላይ ለመገኘት የሚችልና ፈቃደኛ የሆነ
5. ኃላፊነቱንና ግዴታውን በአግባቡ አጠቃ የሚወጣ
6. በህብረቱ የሚሰጡትን ስራዎች አሠራርንና መርህን ተከትሎ መስራት የሚችል
7. የአካዳሚክ ውጤቱ CGPA 2.75ና ከሲያ በላይ የሆነ

አንቀጽ 13:- የጠቅላላ ጉባዔ ሥልጣንና ተግባር

የህብረቱ ጠቅላላ ጉባዔ (ፓርላማ) የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤

1. ጠቅላላ ጉባዔው የህብረቱ የበላይ አካል ነው፤
2. አስመራጭ ኮሚቴ አባላትን ይመርጣል፤ ያቋቁማል።
3. አፈ-ጉባዔና የአዲት ኮሚቴን ይመርጣል፤
4. ዋና ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላትን በአስመራጭ ኮሚቴ አስተባባሪነት ይመርጣል።
5. በዋና ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ የተረጋገጠውን ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላት (የዘርፍ መሪዎችን) እና የህብረቱን ፕሬዚዳንት ጽ/ቤት ኃላፊ ሹመትን ተወያይቶ ያጸድቃል።
6. የህብረቱን መተዳደሪያ ደንብ ያወጣል፤ ያሻሽላል፤ ያጸድቃል፤
7. የጠቅላላ ጉባዔውን የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት ደንብ ያወጣል፤ ያሻሽላል፤ ያጸድቃል፤
8. በህብረቱ የሥራ ፕሮግራምና ስትራቴጂ ላይ ውይይት አድርጎ ያጸድቃል፤ አትጣሚ ላይ ውሳኔ ይሰጣል፤
9. ዓመታዊ የሥራ ፕሮግራም በመመርመር ዕቅድና በጀት ያወጃል፤
10. ዓመታዊ የሥራና የአዲት ሪፖርት መርምሮ ያወጃል፤
11. የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ የሚያቀርበውን የሥራ አፈጻጸም ሪፖርት በማዳመጥ ህብረቱ የተቋቋመበት ዓላማና የተነሰረ መርህ ግቦች ተግባራዊ መሆን አስመሆናቸውን ያረጋግጣል፤
12. የህብረቱ ሃሳብ በአዲተር እንዲመረመር ያደርጋል፤ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የውጭ አዲተርም ይሰይማል፤
13. በዚህ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት ግዴታውን ያልተወጣ አባልን ጉዳይ መርምሮ ከአባልነት እስከመሰረዝ ይወስናል፤
14. በህብረቱ ሌሎች አባላት ስልጣንና ተግባራት ስር በማይወድቁ ህብረቱን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ ይወስናል፤
15. ጠቅላላ ጉባዔው ጉዳዩ ከሚመለከታቸው ሌሎች ህጎች ጋር ግጭት ከሌለው በስተቀር በዚህ መመሪያ ትርጉም ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።

አንቀጽ 14:- የጠቅላላ ጉባዔው ምልዓተ ጉባዔና ድምጽ አሰጣጥ

1. በስብሰባው የተገኙ የፓርላማው አባላት ምልዓተ ጉባዔ ይሆናል።
2. የጉባዔው ውሳኔዎች የሚተላለፉት በስብሰባው በተገኙ አባላት ከግማሽ በላይ ወይም በአብሳሚ ድምጽ ይሆናል። ድምጽ እኩል ሲሆን አፈ-ጉባዔው ውሳኔ ድምጽ ይኖረዋል።

3. የጠቅላላ ጉባኤው አባላት በማንኛውም ምክንያት ስንደሉ በዋና ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አስተባባሪነት ትምህርት ክፍል ኃላፊ ጋር በመሆን ከተጓደሉበት መማሪያ ክፍል በምርጫ የሚተካ ይሆናል።

ክፍል አራት

የተማሪዎች ህብረት ዋና ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ምርጫ

አንቀጽ 15:- የምርጫ ሂደት

የህብረቱ የምርጫ ሂደት ፓርላሜንታሪ የምርጫ ስርዓትን ይከተላል።

አንቀጽ 16:- አስመራጭ ኮሚቴ ስለማቋቋም

1. እዲስ ዩኒቨርሲቲ ከሆነ በተማሪዎች ጉዳይ ዳይሬክቶሬት አስተባባሪነት ጠቅላላ ጉባኤው (ፓርላማው) አስመራጭ ኮሚቴ አባላትን መርጦ ያቋቋማል።
2. ነባር ዩኒቨርሲቲ ከሆነ በነባር የተማሪዎች ህብረት አመራር አስተባባሪነት ጠቅላላ ጉባኤው (የመማሪያ ክፍል ተወካይ ተማሪዎች) ተሰብስቦ አስመራጭ ኮሚቴ አባላትን ይመርጣል፤ ያቋቋማል።
3. የአስመራጭ ኮሚቴ የሥራ ዘመኑ የአንድ ዙር ምርጫ ነው።

አንቀጽ 17:- የአስመራጭ ኮሚቴ አባላት አስያሪ እና ዝርዝር አባላት

1. ለነባር ተቋማት ከቀድሞ ህብረት አመራሮች ሶስት (3)፤
2. ከተማሪዎች ህብረት ሴቶች ጉዳይ ተጠሪ አንድ (1)
3. ለነባር ተቋማት ከፓርላማው ሶስት (3)፤ ለእዲስ ተቋማት የቀድሞ ህብረት አመራሮች ስለማይኖሩና ምርጫው ከፓርላማው ብቻ ስለሚሆን ከፓርላማው ስድስት (6)
4. በአጠቃላይ የአስመራጭ ኮሚቴ አባላት ብዛት ሰባት (7) ብቻ ይሆናል።

አንቀጽ 18:- አስመራጭ ኮሚቴ አባላት አመራረጥ

1. የምርጫ ኮሚቴ አባላት በፓርላማው አባላት በእጅ ጥቆማ ይመረጣሉ። ዕጩ ለመሆን 1/3ኛ ድጋፍ ማግኘት ይገባል።
2. የምርጫ ኮሚቴ አባላትን ለማስመረጥ በእጅ ጥቆማ ተወስዶ በፓርላማው አባላት የድጋፍና የተቃውሞ ድምጽ ይሰጣል።
3. በድምጽ ብዛት ቅደም ተከተል መሠረት የኮሚቴው አባላት ይሆናሉ።
4. የአስመራጭ ኮሚቴ አባል ለሕረብቱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ አመራርነት የመወዳደርና የመመረጥ መብት አለው። ነገር ግን ከተወዳደረ ከአስመራጭ ኮሚቴው ይወጣል። በተጠቃሚው ምትክ በድምፅ ብዛት ቅደም ተከተል መሠራት የመጀመሪያ የሆነው ይተካዋል።
5. የሴቶች ጉዳይ ተጠሪ ለሕረብቱ ዋና ሥራ አስፈጻሚነት የሚትወዳደር ከሆነ ምክትል የሴቶች ጉዳይ ተጠሪ ወይም ዐሐፊዋ የአስመራጭ ኮሚቴ አባል ትሆናለች።

አንቀጽ 19:- የአስመራጭ ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት

1. የኮሚቴውን ሰብሳቢ በስምምነት ይሰይማል።
2. የምርጫ ሂደቱ ከመጀመሩ ቀድሞ ለጠቅላላ ጉባኤው በዚህ መመሪያ መሠረት የምርጫ መመዘኛዎችን፣ የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ስም ዝርዝርና እድረሻ እንዲሁም የቅሬታ አቀራረብ ሂደትን ለጉባኤው ያሳውቃል፤
3. የዋና ሥራ አስፈጻሚ፣ የአፈ-ጉባኤ እና የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ምርጫ ያስፈፅማል።
4. እጩ ተወዳዳሪ በምርጫ ሂደቱ ላይ አላስፈላጊ የምርጫ ቅስቀሳ ሲያደረግ በማስረጃ ከያዘ ወይም ከቀረጠለት ተወዳዳሪውን ሙሉ በሙሉ ከምርጫው ሊያሰናብት ወይም እንደጥፋቱ መጠን ውጤት ሊተንስ ይችላል። ይህንንም በግልጽ ለጠቅላላ ጉባኤው ያሳውቃል።
5. የመወዳደሪያ የጽሑፍ ፊተናና ቃለ መጠይቅ ጥያቄዎችን ያዘጋጃል። እርሞ ውጤት ይሰጣል፤ ውጤቱንም ለሁሉም ግልጽ በሆነ መንገድ ያሳውቃል።
6. ከላይ በንዑስ አንቀጽ (5) የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የዕጩ ተመራጮች ስትራቴጂክ ፕላን ግምገማን ግን ምስጥራጂነቱን ጠብቆና ኮድ ሰጥቶ ዩኒቨርሲቲው ውስጥ ባሉ በሚመለከታቸው አካላት እንዲታራምና ውጤት እንዲሰጥ ያረጋጋል፤ ውጤቱንም ይደዛል፤ ከሌሎች ውጤቶች ጋር ያጠናቅቃል።
7. በምርጫ ወቅት ድምጽ ይቆጥራል፤ የምርጫ ውጤትን ግልጽ በሆነ መንገድ ያሳውቃል።

እንቀጽ 20:- የዋና ስራ አስፈጻሚ ዕጩ ተመራጮች ሊያሟሉላቸው የሚገቡ መስፈርቶች:-

1. የዋና ሥራ አስፈጻሚ ዕጩ ተመራጭ የጠቅላላ ንብረት አባል መሆን አለበት።
2. በሚወዳደርበት ወቅት ያለው የትምህርት ውጤት CGPA 2.75 እና ከዚያ በላይ መሆን አለበት።
3. መልካም ስነ-ምግባር ያለው ሊሆን ይገባል፤ በመሆኑም በማንኛውም በዲስፕሊን ጉዳይ ያልተቀጣ መሆን አለበት።
4. የተማሪውን ጥቅም ከዩኒቨርሲቲው እና ከሀገሪቱ ነባራዊ ሁኔታ ጋር በማመዛዘን ማስጠበቅ እንዲሁም የተማሪዎች መብት እንዲከበርና ግዴታቸውንም እንዲወጡ ማድረግ የሚችል
5. የተግባባትና ራስን የመግለጽ ክህሎት ያለው እንዲሁም በራስ የመተማመን ችሎታ ያለው
6. በጋደማናት፣ በብሔር፣ በፖለቲካ አመለካከት አድልዎ የማያደርግ ስለመሆኑ ቃል መግባት አለበት። የማይታደበት

እንቀጽ 21:- ዋና ስራ አስፈጻሚዎች ምርጫ አካሄድ

1. ዋና ሥራ አስፈጻሚ የሚባሉት የሀብረቱ ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንትና ዋና ፀሐፊ ናቸው።
2. የሀብረቱ አስመራጭ ኮሚቴ ለዋና ስራ አስፈጻሚነት መወዳደር የሚፈልጉ የፓርላማው አባል የሆኑትን ተማሪዎችን በግልጽ ማስታወቂያ ይጠራል።
3. አስመራጭ ኮሚቴው መስፈርቱን ለሚያሟሉ አመልካቾች 40 ከመቶ ድምር ውጤት በሀርቲፊኬት፣ በጽሑፍ ፈተና፣ በቃለ መጠይቅ፣ በስትራቴጂ ሰነድ ግምገማ በመስጠት ለይቶ ለፓርላማው ያቀርባል።
4. ፓርላማው ዕጩዎች በሚያቀርቡት ስትራቴጂክ ዕቅድ መሠረት ምርጫ ያደርጋል። ይህም 60 ከመቶ የሚያዝ ይሆናል።
5. ዋና ሥራ አስፈጻሚው አጠቃላይ ድምር ውጤታቸው መሠረት የሚመረጠ ይሆናል።

እንቀጽ 22:- ዋና ስራ አስፈጻሚዎች ምልመላ ነጥብ አያያዝ

1. ሠርቲፊኬት
  - 1.1. ከ5 ነጥብ የሚያዝ ይሆናል
  - 1.2. በበጎ ፈቃድ ወይም በበጎ እድራጎት ሥራዎች ወይም ከሁለተኛ ደረጃ ጀምሮ ባሉ ትምህርት ቤቶች ከበባትና ማህበራት ወይም የተማሪ እደረጃቸው ተሳትፎ ሠርቲፊኬቶችን ያካትታል፤
  - 1.3. ሶስት ሠርቲፊኬትና ከዚያ በላይ ያመጡ ሙሉ አምስት ነጥብ የሚያገኙ ሊሆን ከዚያ በታች የሚያመጡት በአንጻራዊነት ተስልቶ ነጥብ የሚያገኙ ይሆናል።
  - 1.4. ሠርቲፊኬቶቹ ከአርጂናል ጋር የተጋናዘቡ ሊሆኑ ይገባል። ያልተጋናዘበ ቅጂ ሰርቲፊኬት ብቻውን ዋጋ አይኖረውም።
  - 1.5. አመልካቾች ሠርቲፊኬት ከሌላቸው የተመደበው ነጥብ አይሰጣቸውም እንዲ ከውድድሩ አይታገዱም።
2. የጽሑፍ ፈተና
  - 2.1. የጽሑፍ ፈተና ከ10 ነጥብ የሚያዝ ይሆናል፤
  - 2.2. የጽሑፍ ፈተናው በአስመራጭ ኮሚቴ የሚዘጋጅ ሊሆን የፈተናዎቹ ይዘት እንደዩኒቨርሲቲው ነባራዊ ሁኔታ የሚወሰን ይሆናል።
  - 2.3. የሚወጡት ፈተናዎች ሚስጥራዊ ሊሆኑና ለተወዳዳሪ ተማሪ በማንኛውም መንገድ ሊደርስ አይገባም። ይህ ሆኖ ከተገኘ እና አስመራጭ ኮሚቴው ተወያይቶ ካመነበት ፈተናው ውድቅ ይሆናል። ጥፋቱን ያጠፋም አባል ወይም ሌላ ተማሪ በዲስፕሊን ጥፋት ይጠየቃል። ስለሆነም ፈተናው የሚዘጋጀው ለፈተናው አንድ (1) ሰዓት ሲቀረው ይሆናል።
  - 2.4. የአስመራጭ ኮሚቴው ፈተና በሚፈትኑበት ጊዜ የዩኒቨርሲቲው ተወካይ ሙሉ ሂደቱን ይከታተላል፤ ክፍተት እንዳለ ሲታመን ለዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ወዲያውኑ ሪፖርት ያደርጋል።
  - 2.5. ተፈታኞችም ይሁኑ አስፈታኞች በፈተና ዝግጅትና አሰጣጥ ላይ ምንም አይነት ስልክ ወይም የግንኙነት ተከናሎኞችን መጠቀም የተከለከለ ነው።

3. ቃለ መጠይቅ (ኢንተርቪው)

- 3.1. ቃለ መጠይቅ ከ10 ፐርሰንት ይያዛል።
- 3.2. የቃለ መጠይቁ ጥያቄዎች በአስመራጭ ኮሚቴው የሚዘጋጁ ይሆናሉ።
- 3.3. ከላይ በ3.2 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ አስመራጭ ኮሚቴው በዩኒቨርሲቲው ውስጥ ባሉ በሚመሰክታቸው አካላት ጥያቄዎች እንደዘጋጁለት ማድረግ ይችላል።

3.4. በጥያቄዎቹ መሠረት ሁሉም ተወዳዳሪዎች መልስ ሲሰጡ የአስመራጭ ኮሚቴው አባላት እያንዳንዳቸው ውጤት ከአስር ነጥብ ይሰጣሉ። የተወዳዳሪው የቃለ መጠይቅ ውጤት የአስመራጭ ኮሚቴው አባላት የሰጡት ውጤት ድምር ለአባላቱ ብዛት ተካፍሎ የሚመጠው አማካይ ውጤት ሆኖ ይመዘገባል።

4. ስትራቴጂክ ዕቅድ

4.1. ስትራቴጂክ ዕቅድ ከ15 ነጥብ የሚያገዝ ይሆናል።

4.2. ተወዳዳሪዎች ስትራቴጂክ ዕቅዳቸውን በዕፍት ኮፒ እና በሀርድ ኮፒ ለአስመራጭ ኮሚቴው በተሰጣቸው የጊዜ ገደብ ማቅረብ ይኖርባቸዋል። ኮሚቴው ከሚያስተምጠው የጊዜ ገደብ ዘገይቶ የሚቀርብ ሰነድ ተቀባይነት አይኖረውም።

4.3. ከላይ (4.2) ላይ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ግን ከባድ የሆነ የማህበራዊ ችግር መሆኑ ከታመነ ኮሚቴው ይህንን የሚገልጽ መረጃ በማያያዝ ሊቀበል ይችላል።

አንቀጽ 23:- የመጨረሻዎቹን ስምንት አጩዎችን ለለመለየት

1. አስመራጭ ኮሚቴ በጽሑፍ ፈተና ባስመዘገበው ውጤት ቅደም ተከተል መሠረት የመጀመሪያዎቹን 16 አመልካቾች ለይቶ ለቃለ መጠይቅ ያቀርባል።
2. ለቃለ መጠይቁ የቀረቡ 16 ዕጩዎች ስትራቴጂክ ዕቅድ ሰነድ እንዲያቀርቡ ያደርጋል።
3. በሀርቴፊኪት (5 ነጥብ)፣ በጽሑፍ ፈተና(10 ነጥብ) ቃለ መጠየቅ (10 ነጥብ) እና በስትራቴጂክ እቅድ ግምገማ (15 ነጥብ) አጠቃላይ ድምር ውጤት (ከ40%) መሠረት የመጀመሪያዎቹ ስምንት (8) ተወዳዳሪዎች ስትራቴጂክ ዕቅዳቸውን ለጠቅላላ ጉባኤው እንዲያቀርቡ ያደርጋል።

አንቀጽ 24:- ሀብረቱን ሀብረ-ብሔራዊ ማድረግና የሌቶች ተሳትፎን ማረጋገጥ

1. ሀብረቱን ሀብረ-ብሔራዊ ማድረግ

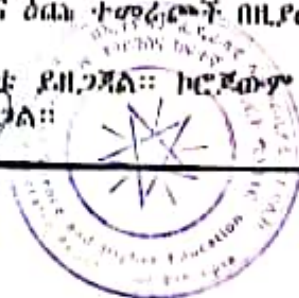
- 1.1. ከላይ ባሉ አንቀጾች እንደተገለጸው የሀብቱ አመራር ምርጫ በውድድር መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ በዋና ሥራ አስፈጻሚ ላይም ይሁን የዘርፍ ሥራ አስፈጻሚ ውስጥ የአንድ ብሔር ድርሻ ቢበዛ ሰለት በመቶ (33%) ይሆናል።
- 1.2. ከላይ በንዑስ አንቀጽ 1.1 የተገለጸውን ለማስፈጸም ከከታው በላይ ተወዳዳሪዎች ከአንድ ብሔር አብላጫ ውጤት ያመጡ ከሆነ በውጤቱ ቅደም ተከተል መሠረት ቀጥሎ ያለው የሌላ ብሔር ተወዳዳሪ ይሰየማል።
- 1.3. የሀብረቱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ እና የዘርፍ ሥራ አስፈጻሚ ሀብረ ብሔራዊ መሆኑ በዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ይረጋገጣል።
- 1.4. በተመሳሳይ የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ውስጥ የአንድ ብሔር ኮታ ቢበዛ ሰለት በመቶ (33%) ይሆናል።

2. በሀብረቱ አመራር ውስጥ የሌቶች ተሳትፎን ማረጋገጥ

የሀብረቱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ እና የዘርፍ ሥራ አስፈጻሚ ውስጥ የሌቶች ኮታ ቢያንስ ሰለት በመቶ (33%) ይሆናል።

አንቀጽ 25:- በፓርላማው የሚከናወን ምርጫና የዋና ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አሰያየም

1. አጠቃላይ ሃይቱ በአስመራጭ ኮሚቴ ይመራል።
2. በምርጫ ወቅት የውጤት ልዩነቱን መሠረት ያደረገ አድልዎ እንዲፈጸም ዕድል ሊከፍት ስለሚችል ከ40% ያለውን የስምንቱን ዕጩዎች ድምር ውጤት ከምርጫ በፊት ለጠቅላላ ጉባኤው መግለጽ የተከለከለ ነው።
3. ተወዳዳሪዎች ያስገቡትን የመወዳደሪያ ስራ-ቴጂክ ዕቅድ ለፓርላማው ተድመው ባስገቡት ሰነድ መሠረት እኩል ሰዓት ተሰጥቶቸው ያቀርባሉ።
4. ስትራቴጂክ ዕቅዱ ሲቀርብ ኃይማኖትን፣ የፖለቲካ አመለካከትን ወይም ብሔርን መሠረት ያደረገ ቅስቀሳ የተከለከለ ነው።
5. በማንኛውም ምክንያት አድሎ ማድረግ የተከለከለ ተግባር ነው።
6. ዕጩ ተመራጮቹ ሃይቱ ግልፅና ፍትሀዊ እንዲሆን የራሳቸውን አንድ ታዛቢ የማስቃመጥ መብት አላቸው።
7. አባላት ጥያቄዎቻቸውን እዚያው መድረክ ላይ ተወዳዳሪዎቹን እንዲጠይቁና ዕጩ ተመራጮች በዚያው መድረክ ላይ ምላሽ ወይም ማብራሪያ እንዲሰጡ ይደረጋል።
8. ፓርላማው ዕጩ ተመራጮቹን የሚመርጥበት ኮሮጃ በአስመራጭ ኮሚቴ ይዘጋጃል። ኮሮጃውም ታዛቢዎች በተገኙበት በፓርላማው ፊት ባይ መሆኑ ተረጋግጦ ለምርጫ ዝግጁ ይደረጋል።

9. ለፓርላማው አባላት የዕጩ ተመራጮችን መሰሉ ስም! ኮሌጅ/ካክራቲና የትምህርት ክፍል! የትምህርት ዓመትና ፎቶ የያዘ መረተት ለመራጭ የፓርላማው አባላት በመስጠት እንዲመርጡ ይደርጋል።
10. የፓርላማው አባላት ለሁሉም ተወዳዳሪዎች (ለ8ቱ) ከስልሳ (ከ60%) ጡጤት ይሰጣሉ። የአንዱ ተወዳዳሪ ጡጤት አጠቃላይ በመራጮች የተሰጠ ጡጤት ድምር ለአጠቃላይ መራጮች ተካፍሎ የሚመጠው አማካይ ይሆናል።
11. ምርጫው እንደተጠናቀቀ አስመራጭ ኮሚቴ የተወዳዳሪዎችን ጡጤት ያጠናቅራል። ጡጤቱንም ለሁሉም ግልጽ በሆነ መንገድ ያሳውቃል።
12. ዕጩ ተመራጮች በአጠቃላይ ጡጤት ማለትም በአስመራጭ ኮሚቴው ከተሰጠው ከ40% ነጥብና በፓርላማው ከተሰጠው ከ60% ነጥብ ባመጡት ድምር ጡጤት መሠረት ለዋና ስራ አስፈጻሚነት ይሰየማሉ። በዚሁ መሠረት ከ100% የመጀመሪያ ደረጃ ብልጫ ነጥብ ያመጣ ተመራጭ የህብረቱ ፕሬዚዳንት፣ ሁለተኛ ደረጃ ብልጫ ነጥብ ያመጣ የህብረቱ ምክትል ፕሬዚዳንት ሶስተኛ ደረጃ ብልጫ ነጥብ ያመጣ የህብረቱ ዋና ጸሐፊ ሆኖ ይሰየማል።
13. የምርጫ ጡጤት ስለመግለጽ
  - 13.1. የሶስቱ የዋና ስራ አስፈጻሚ አባላትን አጠቃላይ ጡጤት፣ የተሰየሙበትን ኃላፊነትና ፎቶአቸውን የያዘ ማስታወቂያ በሁሉም የዩኒቨርሲቲው መግቢያ በሮች፣ ላይብራሪና ምግብ ቤቶችና እንዲሁም በሁሉም የዩኒቨርሲቲው የማስታወቂያ ሠሌዳዎች የሚለጠፍ ይሆናል። በተጨማሪም በዩኒቨርሲቲው ማህበራዊ ሚዲያዎችና በማህበረሰብ ሬዲዮ የሚገለጽ ይሆናል።
  - 13.2. በተመሳሳይ መልኩ አፈ-ጉባኤና የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ አባላትም ምርጫ ጡጤት፣ የተሰየሙበትን ኃላፊነትና ፎቶአቸው ይገለጻል።
14. የሹመት ደብዳቤ ስለመስጠት
የዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት በምርጫ ጡጤቱ መሠረት በአስመራጭ ኮሚቴ ቃለ-ጉባኤ ሲቀርብለት ለተመራጭ የሥራ አስፈጻሚዎች ኮሚቴ አባላት በሙሉ የሥራ ኃላፊነታቸውን በደብዳቤ ያሳውቃል።

አንቀጽ 26:- የምርጫ አስፈጻሚ ኮሚቴ ሪፖርት

1. የምርጫ አስፈጻሚ ኮሚቴ ሁልጊዜ ያደረጋቸውን ስብሰባዎችና የሰጣቸውን ውጤቶችን ውላዊው ማጠቃለያ ሠርቶ በአባላቱ የተፈረመ ቃለ-ጉባኤ (ቀን፣ ቦታ፣ ተሳታፊዎችንና የተሰጠውን ውሳኔ የያዘ) በጥንቃቄ ማስቀመጥ አለበት።
2. የሰርተፊኬት ጡጤት፣ የጽሑፍ ፈተና ጡጤት፣ እያንዳንዱ አባል ለቃለ-መጠይቅ የሰጠው ጡጤትና በዩኒቨርሲቲው በሚመለከተው ክፍል ስትራቴጂክ ዕቅድ ሰነድ ተገምግሞ የተሰጠ ጡጤት የቅሬታ ጊዜ እስኪያልፍ ድረስ በኮሚቴው በጥንቃቄ ሲያዝ ይገባል።
3. በመጨረሻም የማጠቃለያ ጡጤት የያዘ ሪፖርት ለዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ግልባጭ ተደርጎ ለህብረቱ ዋና አፈ-ጉባኤ ይገባል።
4. በተጨማሪም ሌሎች በምርጫ ሂደት ላይ የተሰበሰቡ ዝርዝር ሰነዶችን፣ ማስረጃዎችንና ውጤቶችን የያዘ ሰነድ ለዋና አፈ-ጉባኤ ገቢ ይደረጋል። አፈ-ጉባኤውም የሥራ አስፈጻሚው ሥራ ዘመን እስኪያልፍ ድረስ ያስቀምጣል።

አንቀጽ 27:- የዋና ሥራ አስፈጻሚ ሥልጣንና ተግባር

1. ዋና ስራ አስፈጻሚው ለዋና ስራ አስፈጻሚነት ተወዳድረው በምርጫ ውድድር የተረጉትን ስራ አስፈጻሚ (የዘርፍ ኃላፊዎች) አድርጎ በዝግባሌያቸው፣ በልምዳቸውና በክህሉታቸው መሠረት መልምሎ ዕጩ ተሺሟ አድርጎ ለፓርላማው በማቅረብ ያስፀድቃል።
2. ዘርፎችን ያደራጃል፣ ተግባርና ኃላፊነታቸውን ያወጣል።
3. የተሾሙት ዘርፍ አመራሮች በስራቸው የሚሰሩ አባላትን፣ ገሉሳን ኮሚቴዎችን እና አጋዥ አካላትን እንዲመለምሉ፣ እንዲያደራጁ፣ እንዲያስተባብሩና እንዲመሩ ይከታተላል። ይደግፋል።
4. የዋና ሥራ አስፈጻሚ የሥራ ዘመን ሁለት አመት ነው። ጠቅላላ ጉባኤው ሲያምንበት ለአንድ ዙር በድጋሚ ልመረጥ ይችላል።

ክፍል አምስት
የአፈ-ጉባኤ እና የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ምርጫና አሰያየም

አንቀጽ 28:- አፈ-ጉባኤ
1. አፈ-ጉባኤ ማሟላት ያለባቸው መስፈርቶች

- 1.1. የጠቅላላ ጉባኤው አባል የሆነ
- 1.2. የሌሎችን ሐሳብ የመረዳት፣ ሐሳብን የመገለጽና የማስረዳት ክህሎት ያለው
- 1.3. በዲስፕሊን ጥበብ ያልተቀጣ
- 1.4. ውጤቱ CGPA 2.75ና ከዚያ በላይ የሆነ
- 1.5. ሁለተኛ ዓመትና ከዚያ በላይ ዓመት ተማሪ የሆነ
2. የአፈ-ጉባኤ ምልመላና አሰያየም
  - 2.1. አስመራጭ ኮሚቴ አፈ-ጉባኤ ለመሆን ለሚፈልጉ የጠቅላላ ጉባኤው አባላት ለሶስት ቀናት የሚቆይ ለሁሉም ተማሪዎች በሚታዩ ቦታዎች የውድድር ማስታወቂያ ያወጣል።
  - 2.2. አስመራጭ ኮሚቴ ለተወዳዳሪ አመልካቾች ከ20% የሚያገዝ የጽሑፍ ፈተና አውጥቶ ይፈትናል፤ አርጥም ውጤቱን ይይዛል።
  - 2.3. በጽሑፍ ፈተና ውጤቱ መሠረት የመጀመሪያዎቹን አምስት ተወዳዳሪዎች ለሚተገለጹ ቃለ መጠይቅ ውድድር ለይቶ ያሳውቃል።
  - 2.4. ከላይ በንዑስ አንቀጽ (2.3) መሠረት የተለየትን አምስት ተወዳዳሪዎች ከ20% የሚያገዝ የቃለ-መጠይቅ ፈተና አዘጋጅቶ እንዲፈተኑ ያደርጋል። የተወዳዳሪው የቃለ-መጠይቅ ውጤትም አስመራጭ ኮሚቴዎቹ የሰጡት አማካይ ውጤት ይሆናል።
  - 2.5. በጽሑፍ ፈተናና በቃለ መጠይቅ ፈተና ድምር ውጤት ላይገለጽ በድምር ውጤት ቅደም ተከተል የመጀመሪያዎቹ ሶስት ተወዳዳሪዎች ለጠቅላላ ጉባኤው ቀርበው እኩል ሰዓት ተሰጥቶአቸው በመረጡ ለሀብረቱ የሚሰሩትን ሥራዎች በቃል ያቀርባሉ።
  - 2.6. ጠቅላላ ጉባኤውም ድምጽ ይሰጣል። በድምጽ ቆጠራው ከፍተኛውን ድምጽ ያገኘ ተወዳዳሪ ከ60% ሙሉ ነጥብ ሲያገኝ ቀሪዎች ከዚያ እንጻር ይሰላሉ።
  - 2.7. በጽሑፍ ፈተና፣ በቃለ መጠይቅና በጠቅላላ ጉባኤው ድምጽ የተገኘው ውጤት በአንድ ላይ ተጠናቅሮ ከ100% ባለው ድምር ውጤት የመጀመሪያውን ከፍተኛ ውጤት ያመጣ ተወዳዳሪ ዋና አፈ-ጉባኤ እንዲሁም ሁለተኛውን ደረጃ ከፍተኛ ውጤት ያመጣ ተወዳዳሪ ምክትል አፈ-ጉባኤ ሆኖ ይሰየማል።
  - 2.8. ተወዳዳሪዎች በማስታወቂያ የማይቀርቡ ከሆነ አስመራጭ ኮሚቴው ከፓርላማ አባላት መካከል መልምሎ ዋና አፈ-ጉባኤ እና ምክትል አፈ-ጉባኤ ብሎ በዕጩነት ሰይሞ ለፓርላማው በማትረብ ያስጸድቃል።
3. የአፈ-ጉባኤ ተጠሪነት
አፈ-ጉባኤ ተጠሪነቱ ለጠቅላላ ጉባኤ ይሆናል።
4. የአፈ-ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር
  - 4.1. ጠቅላላ ጉባኤውን ይሰበሰባል፤ ስብሰባ ይመራል።
  - 4.2. አፈ-ጉባኤው በስብሰባው ላይ የጉባኤው አባል የሰነ-ምግባር ግድፈት ያላየ እንደሆነ ከስብሰባው በጊዜያዊነት እንዲወጣ ማድረግ ይችላል።
  - 4.3. በሥራ አስፈጻሚ ወይም በ1/3ኛ የዘርፍ ሥራ አስፈጻሚዎች ወይም በ1/3ኛ የፓርላማው አባላት ጥያቄ ስቀርብና ስያምንዘት አስቸኳይ ስብሰባ መኖራት ይችላል።
  - 4.4. የአፈ-ጉባኤን ዕቅድና ሪፖርት ለፓርላማው አቅርቦ ያስጸድቃል።
  - 4.5. ዋና ሥራ አስፈጻሚ የሥራ አፈጻጻሚዎች ሪፖርት እንዲያቀርቡ ያደርጋል፤ በዚህም መነሻ የሀብረቱን አጠቃላይ እንቅስቃሴ በሚመለከት ለፓርላማው የተጠቃለለ ሪፖርት ያቀርባል።
  - 4.6. የአፈ-ጉባኤ የሥራ ዘመን ሁለት ዓመት ይሆናል።
  - 4.7. በጠቅላላ ጉባኤው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

አንቀጽ 29:- የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ

1. የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ምልመላና አሰያየም
  - 1.1. የሀብረቱ አዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ዋና አዲተር፣ ምክትል አዲተርና አዲተር ዋና ሥራ አስፈጻሚ በተመረጠበት በዚያው ቀን በጠቅላላ ጉባኤው ለብቻው አምስት የፓርላማው አባላት በእጅ ተጠቁመው ድምጽ ከተሰጠ በኋላ በድምጽ ቆጠራ ውጤቱ መሠረት የመጀመሪያ ብልጫ ድምጽ የተሰጠው የፓርላማው አባል ዋና አዲተር፣ ሁለተኛው ምክትል አዲተር እና ሶስተኛው አዲተር ሆኖ ይሰየማል።
  - 1.2. የእያንዳንዳቸው ዝርዝር ተግባርና ኃላፊነት በዩኒቨርሲቲው ተማሪዎች ሀብረት ይጠባል።
2. የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ተጠሪነት
የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ተጠሪነቱ ለጠቅላላ ጉባኤ ይሆናል።

3. የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ ስልጣንና ተግባር

- 3.1. የህብረቱ ገንዘብና ንብረት አስተዳደር ይቆጣጠራል፤
- 3.2. የህብረቱ የሥራ እንቅስቃሴ መርህን፣ አሠራርንና መመሪያን ተከትሎ መካሄዱን ያረጋግጣል፤
- 3.3. ዓመታዊ የአዲት ሪፖርት ሰጠቅላላ ጉባኤው ያቀርባል።
- 3.4. የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ አባላት የሥራ ዘመን ሁለት ዓመት ይሆናል።
- 3.5. ሌሎች በጠቅላላ ጉባኤ የሚሰጡትን ተግባራት ያከናውናል፤

አንቀጽ 30፡- የሴቶች ጉዳይ ተጠሪ ምልመላና አሰያየም

1. የሴቶች ጉዳይ ተጠሪ ምርጫና አሰያየም የህብረቱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ምርጫና አሰያየም ሙሉውን ሃይት ተከትሎ ይፈጸማል።
2. የሴቶች ጠቅላላ ጉባኤ ከየከፍሎ ከተመረጠ የህብረቱ አባል በሆኑ ሴቶች ይዋቀራል።
3. የሴቶች ጠቅላላ ጉባኤ በተማሪዎች ህብረት ዋና ስራ አስፈጻሚ አስተባባሪነት የሚሰበሰብ ይሆናል።
4. በሴቶች ጉዳይ ጠቅላላ ጉባኤ የሴቶች ጉዳይ ተጠሪ ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንትና ዋና ጸሐፊ ሆነው ተመርጠው ይሰየማሉ።
5. በሴቶች ጠቅላላ ጉባኤ የተመረጠችው የሴት ተማሪዎች ፕሬዚዳንት የተማሪዎች ህብረት የሴቶች ጉዳይ ተጠሪ ሆነ ትሰየማለች።
6. ተግባርና ኃላፊነታቸው በዩኒቨርሲቲው ተማሪዎች ህብረት መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ይሆናል፤

አንቀጽ 31፡- ልዩ ፍላጎት ዘርፍ ተጠሪ ምልመላና አሰያየም

1. በዩኒቨርሲቲው ያሉ ልዩ ፍላጎት ያላቸው ተማሪዎች አጠቃላይ ጉባኤ በህብረቱ ዋና ሥራ አስፈጻሚ አስተባባሪነት የሚሰበሰብ ይሆናል።
2. በልዩ ፍላጎት ጠቅላላ ጉባኤ በእጅ ጥቆማ ሶስት ልዩ ፍላጎት ያለው ተማሪ ተጠቁሞ ለእያንዳንዳቸው ድምጽ ይሰጣል።
3. በልዩ ፍላጎት ጠቅላላ ጉባኤ የመጀመሪያ ብልጫ ድምጽ በማግኘት የተመረጠው ተመራጭ የልዩ ፍላጎት ዘርፍ ተጠሪ ሆኖ ይሰየማል።
4. ተግባርና ኃላፊነቱ በዩኒቨርሲቲው ተማሪዎች ህብረት መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ይሆናል።

ክፍል ስድስት
የቅሬታ አቀራረብ ሥርዓት

አንቀጽ 32፡- የቅሬታ አቀራረብ

1. በምርጫ ሃይቱ ላይ ቅሬታ ያለው አካል ምርጫው በተካሄደበት በሶስት ተከታታይ የሥራ ቀናት ውስጥ ለዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት በጽሑፍ ያቀርባል።
2. ቅሬታውም የተማሪውን ሙሉ ስም፣ የትምህርት ክፍል፣ መማሪያ ክፍል፣ የቅሬታውን ዋና ጭብጥ የያዘ መሆኑን ይኖርበታል።

አንቀጽ 33፡- ቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ

1. ቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ስለማቋቋም
  - 1.1. በዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ሶስት አባላት ያሉት የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ያቋቁማል።
  - 1.2. አባላቱም ከዩኒቨርሲቲው ማንጅመንት፣ መምህራንና ከነባር ተማሪዎች ይሆናል።
2. የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ተጠሪነት
የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ተጠሪነቱ ለዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ይሆናል።
3. ቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር
  - 3.1. ከፕሬዚዳንቱ የተመራሰትን ቅሬታ በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ የሰውና የጽሑፍ መረጃ በማሰባሰብ የውሳኔ ሐሳብ የያዘና በአባላቱ የተፈረመ ቃል ጉባኤ ከመሸኛ ደብዳቤ ጋር ወጽሎ ለፕሬዚዳንቱ ያቀርባል።
  - 3.2. ከማንኛውም አካል መረጃ የመሰብሰብ፣ አቅርቦ የመጠየቅ ኃላፊነት ይኖረዋል።

አንቀጽ 34፡- ይግባኝ ስለመጠየቅ

1. ቅሬታ አቅራቢው በፕሬዚዳንቱ በተሰጠው ውሳኔ ላይ ያልረከ እንደሆነ ውሳኔው በተሰጠ በአንድ ሳምንት ውስጥ ለዩኒቨርሲቲው ሥራ አመራር ቦርድ ለብሳቢ ማቅረብ ይችላል።
2. የዩኒቨርሲቲው ሥራ አመራር ቦርድም አጠርቶ በአንድ ሳምንት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል።
3. በሥራ አመራር ቦርዱ የሚሰጥ ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

ክፍል ሰባት

አባልነት የሚቋረጥባቸው ሁኔታዎች

አንቀጽ 35:- የህብረቱ አባል አባልነቱ ሊቋረጥ የሚችለው፡-

1. አባሉ በራሱ ፍቃድ ሲወሰንና በጽሑፍ ሊጠይቅ፤
2. ከዩኒቨርሲቲው በማናቸውም ምክንያት ሲሰናበት ወይም ሲያቋርጥ።
3. የህብረቱን ክብርና ህልውና በሚነካ ወይም በሚያናጋ ተግባር ላይ መሳተፉ በማስረጃ ሲረጋገጥና ይህም በጠቅላላ ጉባኤው ሲወሰን፤
4. በመተዳደሪያ ደንቡ መሰረት የህብረቱ ጠቅላላ ጉባኤ እንዲሰናበት ሲወሰን።
5. ከዚህ ዓለም በሞት ሊለይ
6. ከላይ በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ (1) እስከ (5) የተጠቀሱት እንደተጠበቁ ሆነው የህብረቱ ጠቅላላ ጉባኤ በሚከተሉት ምክንያቶች አባል ከአባልነቱ እንዲታገድ ማድረግ ይችላል፤
  - 6.1. በዩኒቨርሲቲው የክፍተኛ ትምህርት ተማሪዎች የስነምግባር መመሪያ መሠረት (Code of conduct) አንድ ዓመትና ከዚያ በላይ በሚያስተጠጥ ጥፋቶች ላይ ተሳታፊ ሆኖ ከተገኘ፤
  - 6.2. በህብረቱ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት የተጣለበትን ግዴታ ሳይወጣ ሲቀር፤
  - 6.3. ጠቅላላ ጉባኤው የሚሰጠውን ምክር እና ተግሳጽ ባለማክበር ድጋሚ ጥፋት ሲያጠፋ፤
  - 6.4. ያለፈቃድና ያለበቂ ምክንያት ስብሰባዎችን ከሶስት ጊዜ በላይ የቀረና በዘርፍ ወይም በንዑሳን ኮሚቴዎች ውስጥ ቢያንስ በአንዱ ውስጥ ንቁ ተሳትፎ አለማድረግ፤
  - 6.5. ጠቅላላ ጉባኤው አጥጋቢ ነው ብሎ በሚያምነው በሌላ ምክንያት ከአባልነት ሊያሰናብተው ይችላል።

አንቀጽ 36:- በስልጣን ሽግግር ወቅት የቀድሞው ህብረት ተግባርና ኃላፊነት

1. የቀድሞው ህብረት አመራር አዲሱ አመራር ከተመረጠ በኋላ ከዩኒቨርሲቲው አመራር፣ ከሀገር አቀፍ የክፍተኛ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎች ህብረት እና ሳይንስና ክፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር ጋር በመተባበር ጠቅላላ ስልጠና እና አራንቴሽን የመስጠት ግዴታ ይኖርበታል።
2. የስልጣን ሽግግር ለተማሪዎች ግልጽ በሆነ መንገድ በማስታወቂያ፣ በማህበራዊ ድህረ-ገጽ እና በተለያዩ መንገድ ሊተዋወቅ ይገባል።
3. ቀድሞ ስሰራበት የነበረውን የህብረቱን የተሟላ ሀርድና ሶፍት ኮፒ ለነዶችን ቆጥሮ ያስረክባል።
4. የተደራጀ የመውጫ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለአዲሱ አመራር ከበቂ ማብራሪያ ጋር ያስረክባል።
5. ከአዲሱ ሥራ አስፈጻሚና ከዩኒቨርሲቲው በተማሪዎች ህብረት ስላበረከተው አስተዋጽኦ የእውቅና ሠርተፊኬት የመውሰድ መብት አላቸው።

ክፍል ስምንት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 37:- የዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ሥልጣን

1. በህብረቱ ምርጫ ሃይት አላስፈላጊና ለግጭት የሚዳርግ ቅስቀሳ መኖሩን ሲያውቅ የምርጫ ሃይቱን በጊዜያዊነት ሊያስቆመው ይችላል።
2. በምርጫ ኮሚቴ፣ በዕጩ ተወዳዳሪዎች፣ በፓርላማው አባላት ወይም በተማሪዎች በኩል ከምርጫው ጋር በተያያዘ የሚቀርቡትን ማንኛውንም ቅሬታዎች ወይም ጥቆማዎች እንደአስፈላጊነቱ የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ በማቋቋም አጠርቶ ውሳኔ የመስጠት ኃላፊነት አለበት።
3. ምርጫው ውጤታማ እንዲሆን የመተባበርና አስፈላጊውን ሁለንተናዊ ድጋፍ የማድረግ ኃላፊነት ይኖረዋል።
4. ከምርጫው በኋላም አዲሱ ህብረት ፈጥኖ ወደ ሥራ እንዲገባና ጠንካራና ውጤታማ እንዲሆን የማስቻል ድጋፍ እንደአስፈላጊነቱ የመስጠት ኃላፊነት ይኖረዋል።
5. የህብረቱ አመራር ህብረ-ብሔራዊ መሆኑንና የሴቶች ተሳትፎ ቢያንስ 20 በመቶ (20%) መሆኑን ያረጋግጣል።

አንቀጽ 38:- ከኃላፊነት ስለመታገድ

1. ማንኛውም የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባል የተሰጠውን ኃላፊነት ባለመወጣቱ ምክንያት የሥራ አስፈጻሚው በቃለ ጉባኤ እስደግፎ እንዲታገድለት ለዩኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ሊያቀርብ ጠቅላላ ጉባኤው ተሰብስቦ እስኪወስን ድረስ በጊዜያዊነት ታግዶ ይቆያል።

2. የስራ አስፈጻሚ ሆኖ የተመረጠ አንድ አባል የዲስፕሊን ግድፈት ፈጽሞ የተከሰሰ እና በዚህም ከጽሑፍ ማስጠንቀቂ ጀምሮ ቅጣት የተወሰነበት ከሆነ በጊዜያዊነት የሥራ አስፈጻሚው የአገድ ሙሳኔውን በቃለ ጉባኤ አስደግፎ ለፕሬዚዳንቱ በማቅረብ ያሳግዳል።
3. በፍርድ ቤት በወንጀል ተከሶ የጥፋተኝነት ቅጣት የተፈረደበት እንደሆነ ሙሉ በሙሉ ከሥራ አስፈጻሚ አባልነቱ ይሰናበታል።

አንቀጽ 39:-ሥራ አስፈጻሚ ሲጓደል ስለመተካት

በማንኛውም ምክንያት የሥራ አስፈጻሚ አባል በቋሚነት ስጓደል ቀድመው ተወዳድረው በምርጫ ውጤታቸው ከተሸነፉት መካከል ሕብረ-ብሔራዊነትንና የሴቶችን ተሳትፎን በጠበቀ መልኩ በስራ አስፈጻሚ ተወስኖ በቃለ ጉባኤ ተደግፎ የተጓደለውን አባል እንዲተካው ለየኒቨርሲቲው ፕሬዚዳንት ሲቀርብ ኃላፊነቱን የሚገልጽ የሹመት ደብዳቤ ይሰጠዋል። ጠቅላላው ጉባኤ ሲሰበሰብ ያጸድቃል።

አንቀጽ 40:- አዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ አባል ስለመሆን

የዋና ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባል ወይም የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባል (የዘርፍ አመራር) የሆነ ተማሪ በተጨማሪነት ወይም ደርቦ የአዲትና ቁጥጥር ኮሚቴ አባል ሆኖ ሊሰራ አይችልም።

አንቀጽ 41:- በድጋሚ ስለመመረጥ

የምርጫ ዘመናቸውን ያጠናቀቁ ተመራጮች በድጋሚ እንዲያገለግሉ ሊፈለግ በጥቆማ ለውድድር ቀርበው እንደማንኛውም አዲስ ተወዳዳሪ ሙሉ ሃይቱን ተከትለው በተጨማሪነት እንደ የሥራ ዘመን ሊመረጡ ይችላሉ።

አንቀጽ 42:- የተጠያቂነት ገደብ

የተማሪዎች ሀብረት ዋና ሥራ አስፈጻሚ የተማሪዎችን መብት ለማስከበር በሚያደርጉት እንቅስቃሴ ሂደት በማንም ወይም በምንም ላይ ጉዳት አስከፊነት ድረስ ወይም በትን ልቦና በሚያከናውኑት ተግባር ወይም በአጋጣሚ አደጋ በሚከሰት ነገር ወይም በልዩ ሁኔታ በተፈቀደ ተግባር በዲስፕሊን ጥፋት ላይጠየቁ ይችላሉ።

አንቀጽ 43:- መመሪያውን ስለማሳወቅ

1. የተማሪዎች ሀብረትና የተማሪዎች ጉዳይ ዳይሬክቶር ይህንን መመሪያ ለሚመለከታቸው ሁሉ ምርጫ ከመካሄዱ በፊት በዝርዝር የማሳወቅ ግዴታ አለባቸው።
2. የኒቨርሲቲው ይህ መመሪያ ለተማሪዎችና ሌሎች ለሚመለከታቸው አካላት በተለያዩ መንገድ ተደራሽ እንዲሆን አስፈላጊውን ሁሉ ያደርጋል።

አንቀጽ 44:- ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ህጉች

ከዚህ በፊት ሲተገበሩ የነበሩ ከተማሪዎች ሀብረት ምርጫ ጋር ተያያዥነት ያላቸው መመሪያዎች ዘመናዊ መመሪያ የተተኩ በመሆናቸው ተፈጻሚነት አይኖራቸውም። የተማሪዎች ሀብረት ምርጫን የሚመለከቱ ሌሎች ህጎችና ልማዳዊ አሠራሮች በዚህ መመሪያ በተጠቀሱ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

አንቀጽ 45:-የመተባበር ግዴታ

ለዚህ መመሪያ ተግባራዊነት ሁሉም የመንግስት ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ማህበረሰብ አባላት የመተባበር ግዴታ አለባቸው።

አንቀጽ 46:- የሀብረቱን መተዳደሪያ ደንብ የማውጣት ስልጣን

በየኒቨርሲቲ ያለው የተማሪዎች ሀብረት ከዚህ "የተማሪዎች ሀብረት አደረጃጀትና የምርጫ አፈጻጸም መመሪያ ቁጥር 003/2012" ጋር በትርጉምም ሆነ በአፈጻጸም የማይጋጭ ዝርዝር የሀብረቱ መተዳደሪያ ደንብ የማውጣት ሥልጣን ይኖረዋል።

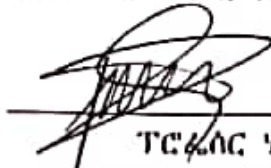

አንቀጽ 47:- መመሪያውን ስለማሻሻል

ይህ መመሪያ አፕሪል ምክንያቶች ሲኖሩ ወይም በሚመለከታቸው አካላት ጥያቄ ሲቀርብ በሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር ሊሻሻል ይችላል።

አንቀጽ 48:- መመሪያው ስለሚሰናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከታህሳስ 01 ቀን 2012 ዓ.ም ጀምሮ የሰናይ ይሆናል።

ፕሮፌሰር ሂሩት ወልደማሪያም
የሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር ሚኒስትር

